

Framtidens lärandemiljöer vid SLU Alnarp

Foto: Viktor Wrangle, SLU

Innehåll

1	Framtidens lärandemiljöer	3
2	Koncept	7
3	Lärandemiljöer utomhus	32
4	Kompletterande miljöer	37
5	Behovsdialogen	41
6	Kom ihåg	48

1

Framtidens lärandemiljöer vid SLU Alnarp

Sammanfattning

Denna rapport presenterar ett koncept för framtidens lärandemiljöer vid SLU Alnarp. En variation av önskvärda miljöer som var för sig eller i kombination kan stödja studentaktiv pedagogik och lärande. Konceptet omfattar skisser, beskrivningar och inspirationsbilder för sju olika typmiljöer, som skulle kunna genomföras på många olika platser. En kort beskrivning av samband och antal ger vägledning till lämpliga placeringar. Utemiljön som lärandemiljö har också behandlats i projektet. Tre utvecklingsspår för lärandemiljöer utomhus har identifierats, liksom önskvärda och lämpliga platser för dessa.

Resultatet är avsett att användas som en handlingsplan för utveckling av lärandemiljöer oavsett om det gäller upprustning, ombyggnad eller nybyggnad, inne eller ute. I vilken omfattning och ordning typmiljöerna i konceptet förverkligas beslutas inom ordinarie verksamhetsplanering.

I rapporten presenteras också översiktligt ett antal miljöer som identifierats som värdefulla för campus Alnarp men som inte primärt är utformade för lärande eller studentaktiv pedagogik.

”Framtidens lärandemiljöer vid SLU Alnarp” har genomförts i samverkan mellan Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, och Akademiska Hus. Processen har bedrivits i form av en Behovsdialog, ett metodstöd för utvecklingsprojekt i tidiga skeden. En arbetsgrupp med representation från universitetets lärarkår, fastighetsavdelning, studenter och fastighetsägaren har gemensamt identifierat behov och utvecklat idéer och förslag på typmiljöer. Metoden Behovsdialog och processens genomförande och delresultat finns också beskrivna i denna rapport.

Den övergripande frågeställningen för projektet har varit att utforska möjligheter att utveckla en variation av lärandemiljöer som stödjer ett studentaktivt lärande.

Konceptets sju typmiljöer

Lärosal för aktivt lärande
ALC – Active Learning Classroom
Flexrummet
Mellanrummet
Gradängsalen för aktivt lärande
Grupparbetsplatsen
Makerspace

Bakgrund

Samverkansprojektet "Framtidens lärandemiljöer" startades utifrån en diskussion mellan SLU och Akademiska Hus om lärandemiljöer i ett framtida ombyggt, tillbyggt eller nybyggt Vegetum. Ganska snabbt togs beslutet att projektet skulle omfatta en möjlig och önskvärd utveckling av lärandemiljöer på hela campusområdet, inne och ute. Den kommande perrongen och tågstoppet öppnar för många positiva utvecklingsmöjligheter för Campus Alnarp, där lärandemiljöer är en bit i ett större pussel.

SLU:s vision och målbild för planering av Alnarps framtida verksamhet och fysiska miljö och förslagen på vägledande principer har varit en av utgångspunkterna för projektet liksom behovet av att skapa fler miljöer som stödjer flexibilitet både i rum och pedagogik. I projektet har vi valt att utforska möjligheter att utveckla olika typer av formella lärandemiljöer med målsättningen att hitta koncept att testa och utvärdera.

Alnarps verksamhet och unika utemiljö har legat till grund för att utforska frågeställningen om vilka läraaktiviteter som kan genomföras lika bra utomhus som inomhus och hur kvaliteten i läraaktiviteter utomhus kan förbättras.

Projektet har genomförts enligt Behovsdialogens workshopbaserade metodik. Behovsdialogen innebär att jobba mångprofessionellt och är ett sätt att få in bred kunskap från många olika användare och behovsägare tidigt i processen.

Varför genomföra en Behovsdialog om framtidens lärandemiljöer på SLU Alnarp?

- Forskning pekar på ökat behov av varierande och flexibla lärandemiljöer i framtiden
- Ökad variation kan bidra till bättre/ökat nyttjande
- Ett helhetsgrepp på lärandemiljöer på ett campus i förändring

Vad är motivet och nyttan med workshopprocessen?

- Skapa handlingsberedskap och en strategi inför kommande förändringar (men allt behöver inte ske på en gång)
- Förstå behov och utmaningar kopplat till lärandemiljöer och studentaktivt lärande
- Att jobba mångprofessionellt är ett sätt att få med bred kunskap tidigt i processen
- Involvering skapar ambassadörer för förändring

Vilka frågor har projektet velat besvara genom workshop-processen?

- Vilka typer av lärandemiljöer är önskvärda att utveckla/få fler av på SLU Alnarp?
- Hur kan vi öka intresset för studentaktiv pedagogik?
- Vilka typer av lärandemiljöer kan med fördel skapas utomhus?

Förutsättningar och avgränsningar

Resultatet från Behovsdialogen är ett koncept som omfattar skisser och beskrivningar av sju typmiljöer samt ett förslag på tre utvecklingsspår för lärandemiljöer utomhus. Typmiljöerna är inte utvecklade för en specifik plats men ska kunna förverkligas inom befintliga byggnader. De skisser som tagits fram utgår ifrån de fysiska förutsättningar som finns inom SLU och beskriver formella lärandemiljöer inomhus. Utemiljöspåren beskrivs generellt med inspirationsbilder och specifikt med identifierade platser på campus. Konceptet är möjligt att genomföra både vid nybyggnad och inom befintliga byggnader utan stora om- eller tillbyggnader.

Rapporten ska ses som en handlingsplan och ett strategiskt underlag för kommande utvecklingsprojekt. Beslut om vilka miljöer som ska förverkligas, var på campus ombyggnader och anpassningar kan genomföras och i vilken ordning sker inom ordinarie verksamhetsplanering. Vid beslut om genomförande och fortsatt projektering kommer skisserna förfinas och utvecklas utifrån den valda platsens förutsättningar.

Den studentaktiva lärandesituationen har varit den röda tråden genom projektet. Hur en studentaktiv pedagogik kan stödjas genom design av lärandemiljön har stått i fokus och utgjort basen för hur processen och övningarna designats. Syftet har varit att på djupet försöka förstå vilka behov lärare och studenter har under lärandeprocessens olika faser för att hitta de bästa fysiska svaren.

Under processens gång har miljöer som inte primärt är avsedda för att ge stöd åt studentaktiv pedagogik dykt upp i diskussioner och övningar. Framför allt platser och miljöer som möjliggör möten över gränser mellan studenter, lärare, ämnen och med omvärlden. Dessa har inte bearbetats i konceptet men beskrivs kort i denna rapport. Specialmiljöer som lab och ritsalar/studios har inte ingått i projektet.

Foto: Ola Kjelbye

Foto: Anna Simonsson

Syfte

Utforska möjligheter att utveckla en variation av lärandemiljöer som stödjer studentaktivt lärande

Projekt mål

- Förslag på olika typmiljöer som stödjer studentaktivt lärande, inne och ute.
- En handlingsplan för genomförande
- Förslagen har en generalitet för igenkänning oavsett plats på campus.
- Miljöer som stödjer en god arbetsmiljö för lärare och en bra studiemiljö för studenter oavsett fysisk, digital eller hybrid undervisning.
- Miljöer som stödjer en pedagogisk mångfald
- Att genomföra minst en typmiljö utifrån konceptet under 2023

Effekt mål

- Bättre stöd för olika läraktiviteter genom ökad variation och flexibilitet för lärare och studenter.
- Underlätta användandet av studentaktiv pedagogik, inklusive digitalt lärande.
- Fler miljöer som utgår ifrån studenternas lärande och stödjer lärandeprocessen.
- Miljöer som stödjer interaktion och utvecklingen av färdigheter som kommunikation, kreativitet, kritisk tänkande och samarbete.
- Ökad känsla av tillhörighet och inkludering i en trygg och attraktiv miljö.
- Ökad interaktion och samverkan med samhälle och näringsliv.

2

Konzept

Konceptets sju typmiljöer bedöms, enskilt och tillsammans, kunna bidra till en ökad variation av lärandemiljöer som stödjer studentaktivt lärande vid SLU Alnarp. De kan också med fördel kombineras med specialsalar som övningslab eller studios som också är en vanlig typ av lärandemiljö på SLU.

Vissa typmiljöer, som till exempel lärosalar för aktivt lärande kan det finnas många av på ett framtida campus medan andra som tex flexrummet troligtvis är få eller bara en. Ikonerna nedan ger en översikt av tänkbara volymer.

- Lärosal för aktivt lärande
- ALC – Active Learning Classroom
- Flexrummet
- Mellanrummet
- Gradängsalen för aktivt lärande
- Grupparbetsplatsen
- Makerspace

Lärosal för aktivt lärande

Lärosalen för aktivt lärande är rummet som stödjer interaktion mellan studenter och lärare genom sömlösa växlingar mellan instruktion, grupparbete och presentation. Studenterna kan visualisera sitt arbete på skrivytor och läraren kan följa gruppernas framsteg och svårigheter. Rummet är riktningslöst och läraren/presentatören har en central placering i rummet.

Bord och stolar är på hjul och kan enkelt flyttas för att skapa förutsättningar för olika aktiviteter. För att hjälpa användare av rummet kan det finnas exempel på möbleringsalternativ som fungerar för olika typer av aktiviteter.

Interaktion och grupparbete gynnas av en god ljudmiljö som skapas tex genom matta på golv och textila draperier längs alla väggar.

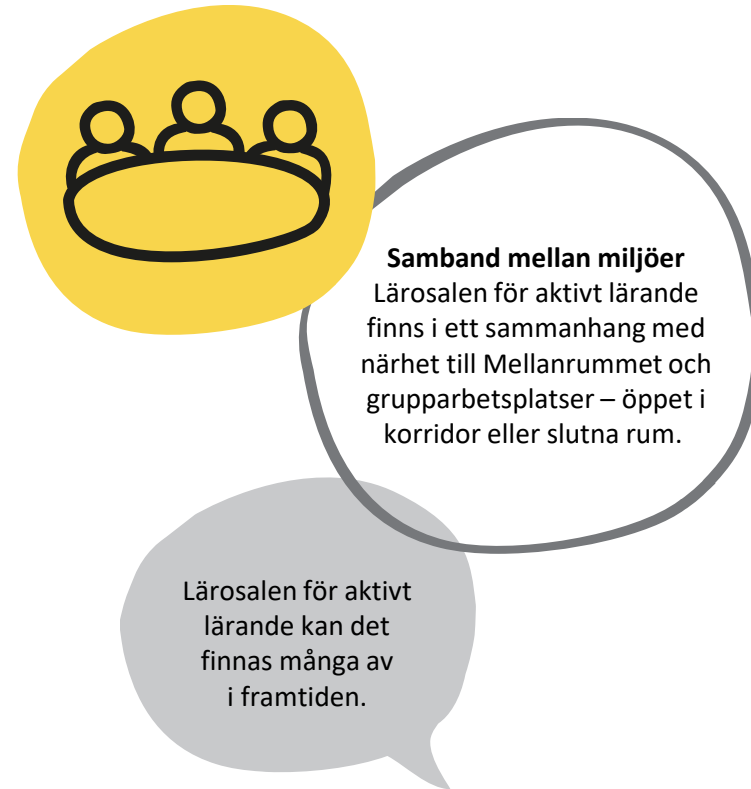

Foto: Andreas Nilsson

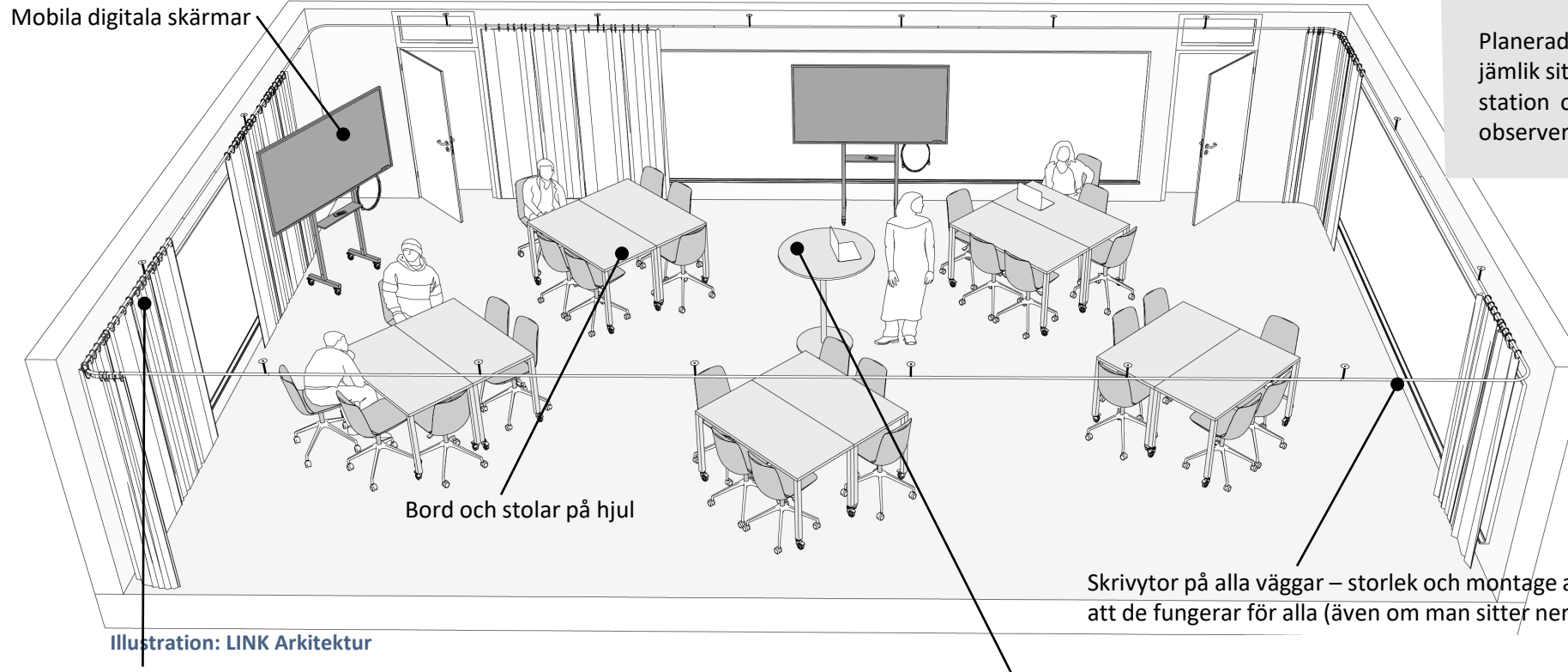

Lärosal för aktivt lärande

84 m², 30 platser, 6 platser per grupp

Planerad för grupparbete. Kvadratiska grupper ger en jämlig sittning. Läraren/presentatören har en central station och kan röra sig mellan grupperna för att observera, överhöra, hjälpa och svara på frågor.

Mobila digitala skärmar

Bord och stolar på hjul

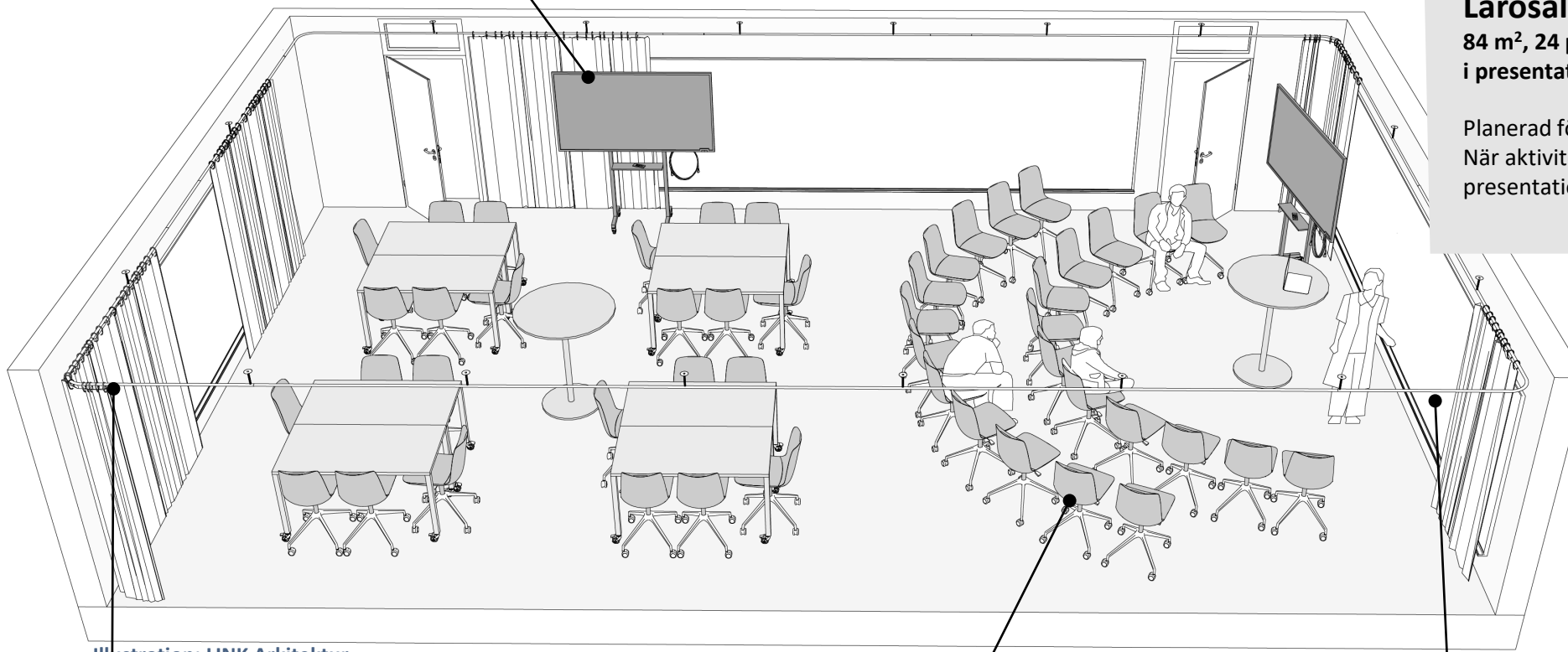
Skrivytor på alla väggar – storlek och montage anpassas så att de fungerar för alla (även om man sitter ner)

Illustration: LINK Arkitektur

Takskenor längs med alla väggar – stämningsskapande och ljuddämpande draperier

Station för lärare/presentatör i mitten av rummet – höj- och sänkbart bord.

Mobila digitala skärmar

Lärosal för aktivt lärande

84 m², 24 platser, 6 platser per grupp + 24 platser i presentationsittning

Planerad för grupparbete och presentation. När aktiviteterna växlar flyttar sig gruppen mellan presentationsittning och grupparbetsittning.

Illustration: LINK Arkitektur

Takskenor längs med alla väggar – stämningsskapande och ljuddämpande draperier

Stolar på hjul möjliggör olika åhörarsittningar

Skriveritor på alla väggar – storlek och montage anpassas så att de fungerar för både stående och sittande.

ALC – Active Learning Classroom

ALC-salen stödjer en studentaktiv pedagogik och en sömlös växling mellan föreläsning/genomgång och grupparbete. Den är relativt tekniktung och därmed mindre flexibel vad gäller den rumsliga designen, även om tex stolar med fördel kan vara på hjul.

Studenterna arbetar i grupper om 5-7 personer. Varje grupparbetsplats har en skrivvyta och en digital skärm för att utveckla och visualisera sitt arbete. Läraren kan följa gruppernas framsteg och svårigheter och studenterna kan också ges möjlighet att se varandras arbete.

Interaktion och grupparbete gynnas av en god ljudmiljö som skapas tex genom matta på golv och textila draperier längs alla väggar. Olika typer av rumsavskärmning kan också bidra till god ljudmiljö, vilket även kan gynna studenter med behov av lugnare miljö. Om rumsavskärmning inte räcker till kan grupprum med visuell kontakt med det stora rummet vara en möjlig lösning.

Samband mellan miljöer
ALC-salen är inte beroende av någon särskild placering på campus. Grupprum i anslutning kan möta behov av lugnare miljö.

I dag finns en ALC-sal i Alnarp och det kan finnas någon till i framtiden.

ALC – Active Learning Classroom

108 m², 36 platser

Planerad för grupparbete, visualisering och presentation. Grupparbetsplatserna har runda bord i en fast position med tillhörande skrivvyta och skärm. Ev finns ljudförstärkning och mikrofoner för lärare/presentatör och för grupperna.

En digital skärm och en whiteboard till varje grupparbetsplats

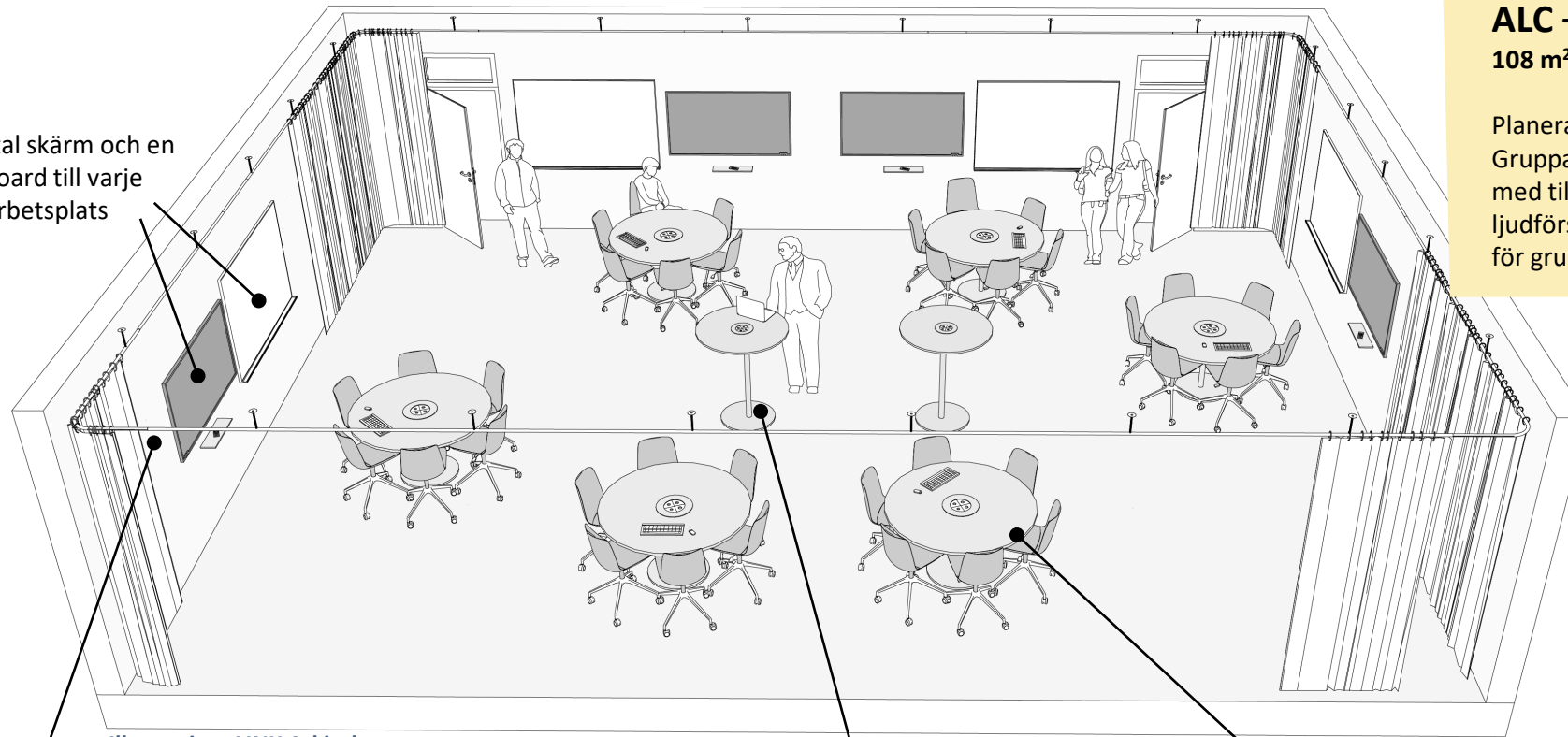

Illustration: LINK Arkitektur

Takskenor längs med alla väggar – stämningsskapande och ljuddämpande draperier

Station för lärare/presentatör i mitten av rummet – höj- och sänkbart bord.

Runda bord för 5-7 personer och stolar på hjul

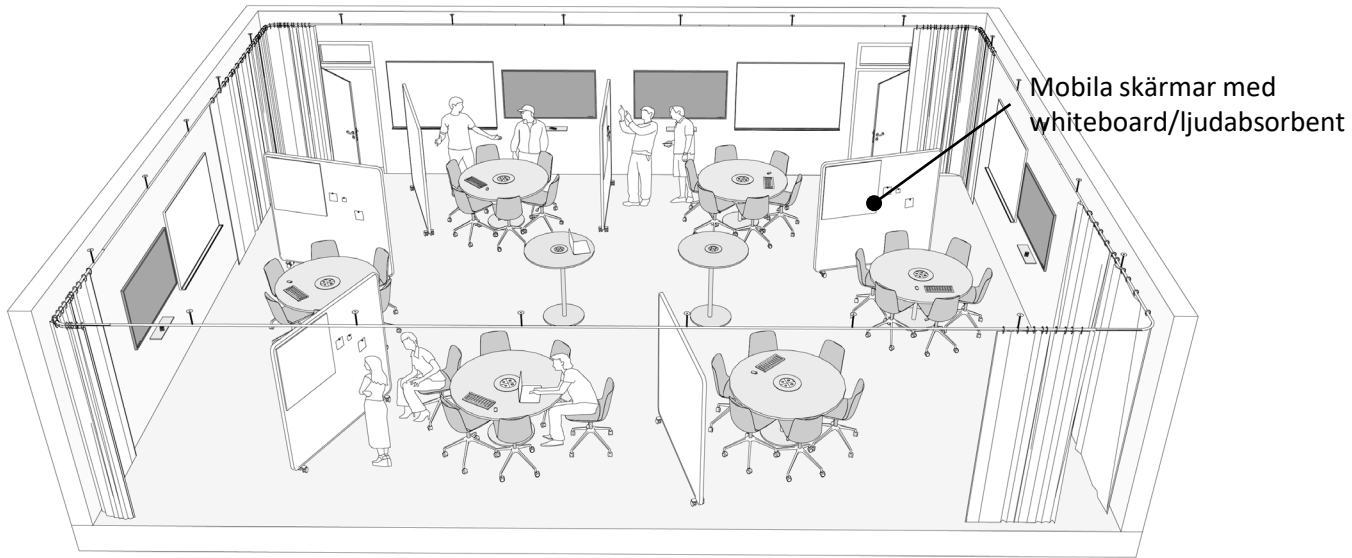

Illustration: LINK Arkitektur

ALC – Active Learning Classroom

108 m², 36 platser

Planerad för grupparbete med möjlighet till avskärmning mellan grupperna. Genom skärmar och draperier kan visuella intryck dämpas och skapa en lugnare miljö vid behov. Designen med draperier möjliggör enkel avskärmning mellan grupperna som inte hindrar sikten när de inte används.

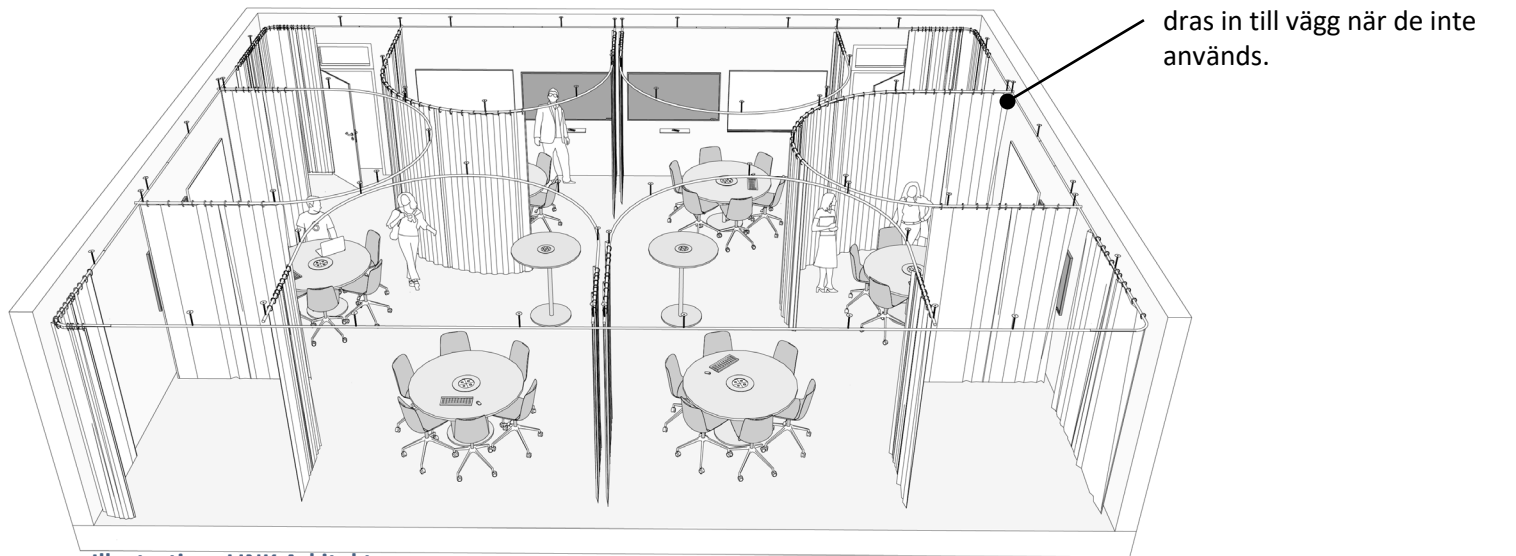

Illustration: LINK Arkitektur

ALC – Active Learning Classroom

108 m², 36 platser + 12 platser i grupprum

ALC med grupprum som möjlighet att arbeta i en lugnare miljö. Delaktighet genom visuell kontakt till den stor gruppen. Teknik som möjliggör likvärdigt deltagande och stödjer lärarens/presentatörens arbete.

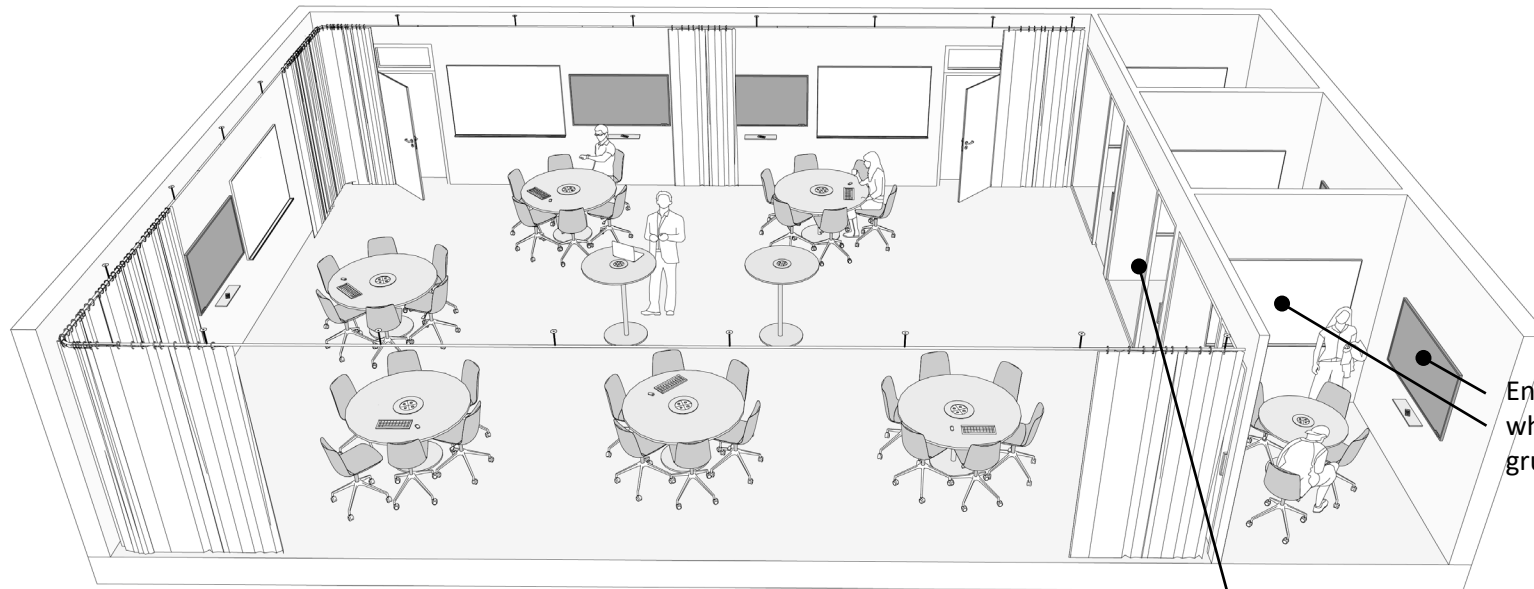

Illustration: LINK Arkitektur

En digital skärm och en whiteboard till varje grupparbetsplats,

Glasparti/dörr för visuell kontakt.

Flexrummet

Flexrummet är designat för att stödja interaktion, kreativitet och samverkan genom tex workshoppar, gestaltning, visualisering och sömlös växling mellan grupparbete och presentation. Som utgångsläge är det en tom yta och valet av inredning görs utifrån vilken aktivitet som ska stödjas. Det kan vara möbler, rumsskapande element, utrustning, ljus, projektioner och/eller material. Som namnet indikerar har Flexrummet en hög grad av flexibilitet. Här kan man låta skapande verksamhet ta plats och engagera många sinnen.

Flexrummet liknar lärosalen för aktivt lärande men är troligtvis ett större rum som också inkluderar förråd av något slag för förvaring av inredning och utrustning. I jämförelse är det också en mer robust miljö som tål att saker släpas, byggs, rullas och kanske kladdar. Graden av avskärmning kan enkelt varieras, skisserna redovisar tre olika varianter.

Flexrummet kan vara low-tech eller high-tech. Kanske ryms här både helväggsprojektioner och studio-möjligheter? I så fall är en facilitator eller rumsansvarig nödvändig som stöd.

För att hjälpa användare av rummet kan det finnas exempel på möbleringsalternativ som fungerar för olika typer av aktiviteter.

Samband mellan miljöer
Flexrummet är inte beroende av någon särskild placering på campus men gynnas av närhet till grupparbetsplatser och mellanrum.

Den här miljön finns det nog bara en av.

Foto: Emelie Asplund

Takskenor längs med alla väggar – stämningsskapande och ljuddämpande draperier

Mobila digitala skärmar

Del av rum kan användas som förråd och skärmas av med draperi

Skrivytor på flera väggar gör att rummet saknar en tydlig riktning. Storlek anpassas för att passa alla, både stående och sittande.

Utgångsläget är det tomma rummet som designas för att stödja olika aktiviteter

Rum i rummet. Draperier som rumsavskiljare för att skapa stämning och förstärka olika aktiviteter.

Flexrummet

150 m²

Det stora öppna rummet med möjlighet att anpassa möblering och mobil avskärmning utifrån olika läraktiviteter. Inredning och utrustning är tillgängligt i rummet men göms bakom draperi då de inte används.

Illustration: LINK Arkitektur

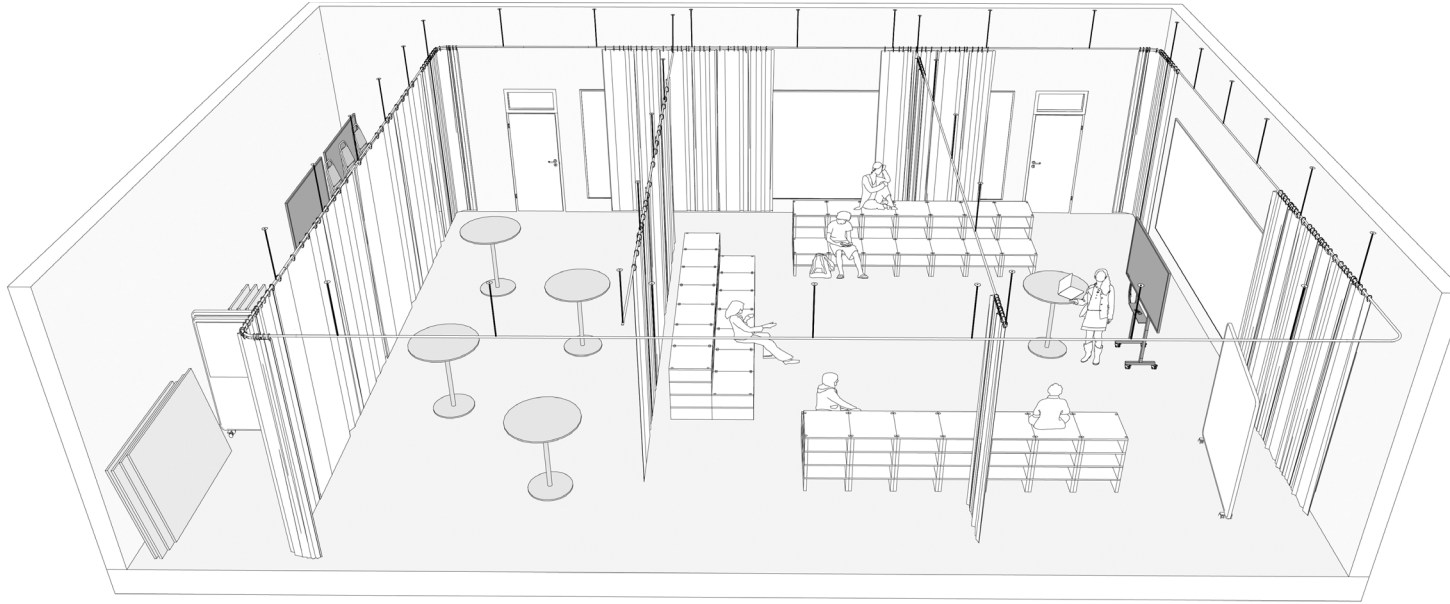

Illustration: LINK Arkitektur

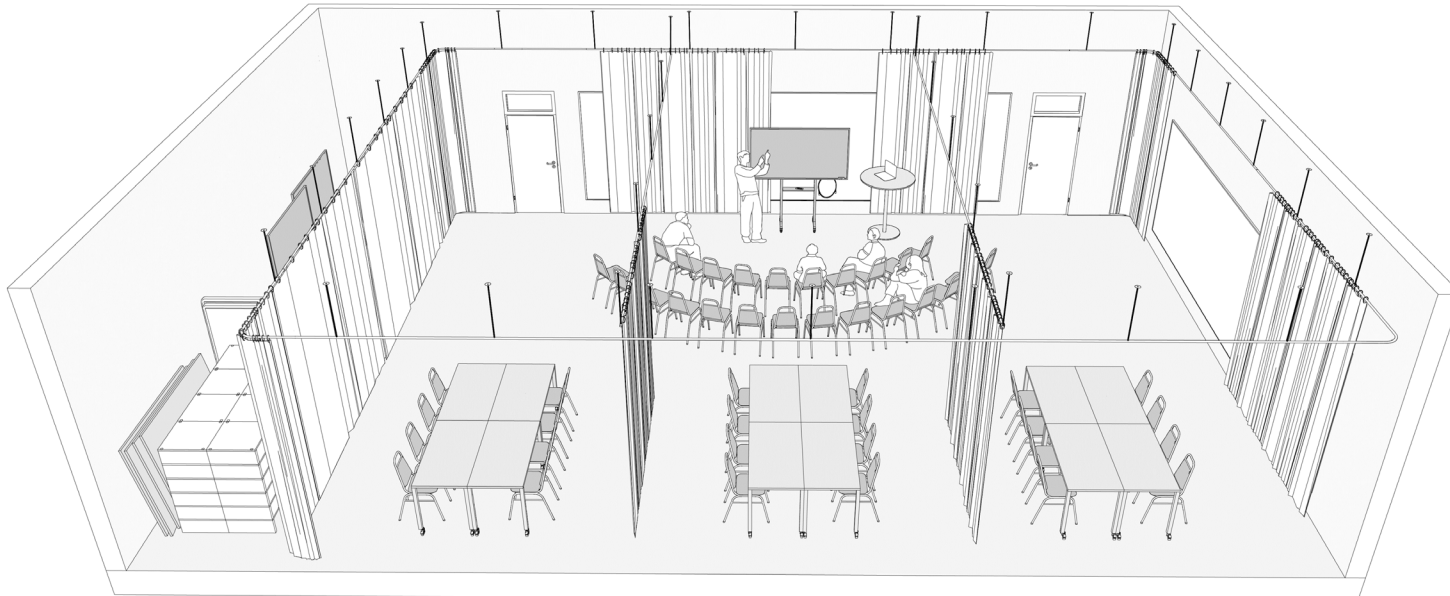

Illustration: LINK Arkitektur

Flexrummet

150 m²

Exempel på möbleringsalternativ som möjliggör växling mellan grupparbete, presentation och seminarium.

Det är samma inredningskomponenter som används i de olika alternativen och det krävs ingen omfattande ommöblering för att ställa om.

De rumsavdelande draperierna fyller i första hand funktion av att skapa stämning och förstärka de olika aktiviteter som genomförs i rummet. När aktiviteterna växlar flyttar sig gruppen mellan presentationsittning och grupparbetsittning.

Mellanrummet

I mellanrummet finns möjlighet att visa upp, ställa ut, demonstrera, redovisa och vidareutveckla. Det är en enkel yta designad för att kunna presentera, muntligt eller visuellt, och få respons på det som ställs ut eller presenteras av lärare, medstudenter eller andra som rör sig förbi platsen.

Mellanrummet finns i ett aktivt stråk där många rör sig, det kan vara en öppen men avgränsad yta och/eller korridor. Mellanrummet har ingen dörr. Det är enkelt för passerande att ta del av det som ställs ut eller pågår. Här blir man överraskad och nyfiken.

När mellanrummet inte används för lärarledda aktiviteter är det en plats för att plugga och hänga.

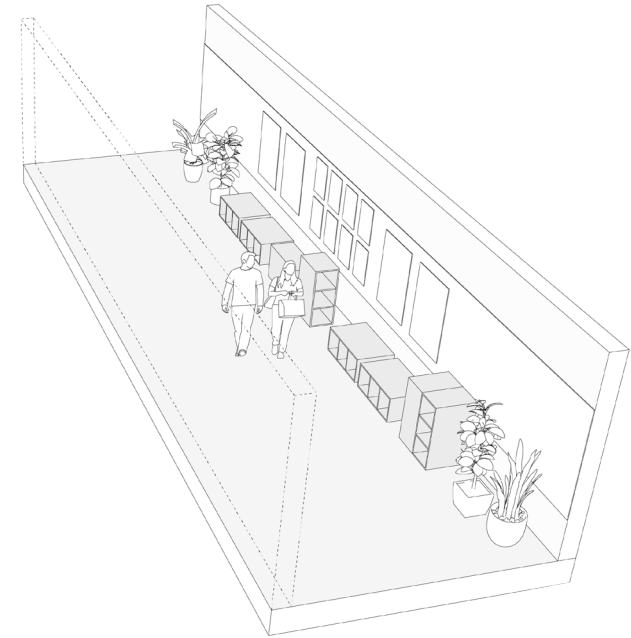
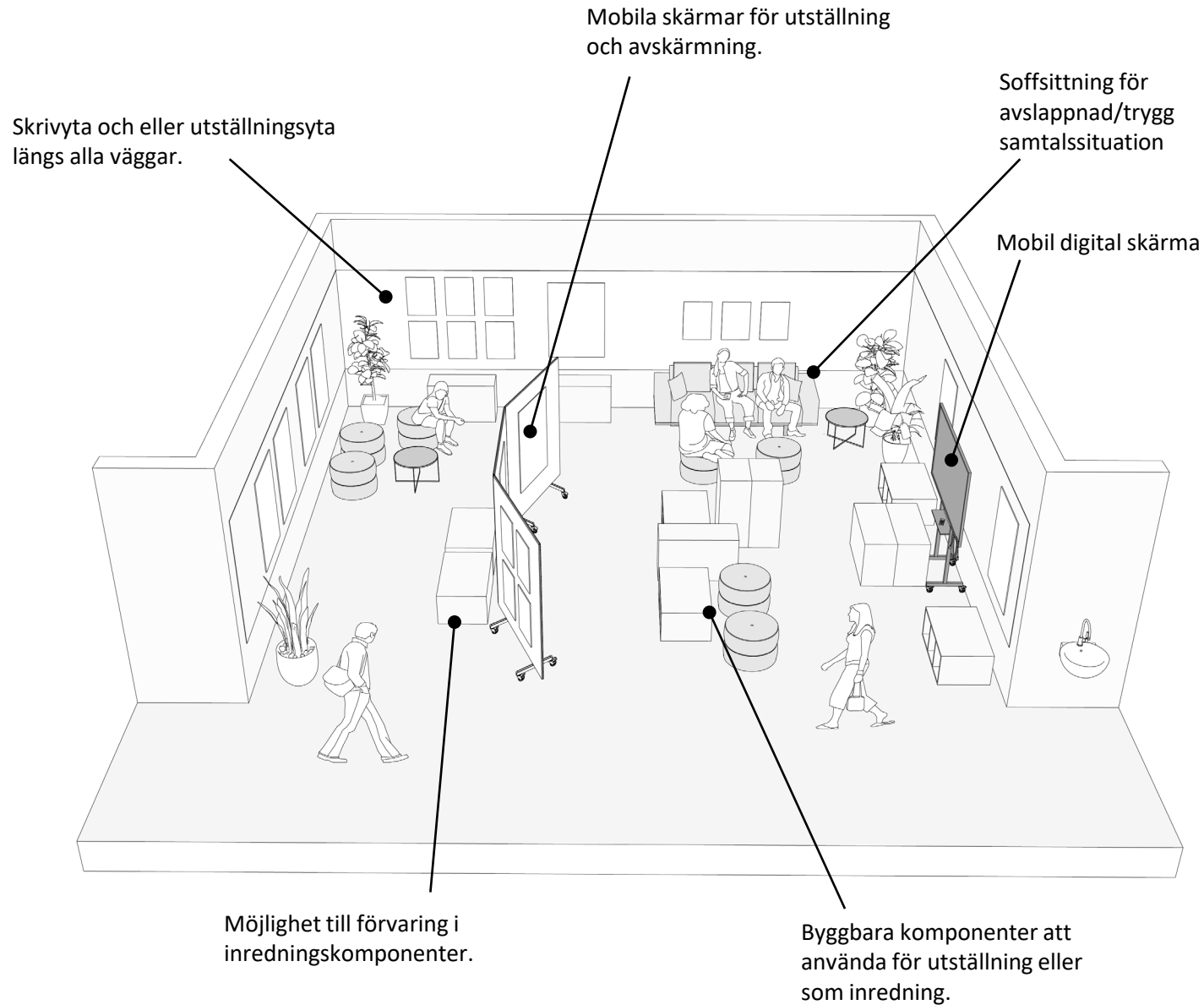
Samband mellan miljöer

Mellanrummet behövs i anslutning till alla lärosalar, lab och studios. Mellanrummet och grupparbetsplatsen är kittet som binder ihop och skapar en attraktiv miljö att vara i även före, mellan och efter undervisningspassen. Mellanrum kan även skapas utomhus och binda ihop byggnader och platser.

Mellanrum kan finnas på många platser på campus.

Mellanrummet

I mellanrummet finns möjlighet att hänga utställningsmaterial på väggar/skrmar, enkelt skapa rum i rummet och samlas för genomgångar och presentationer.

Enkla mobila komponenter kan användas för att skapa en variation av utställningar.

Mellanrummet uppmuntrar till möten och nyfikenhet hos alla som passerar.

Gradängsalen för aktivt lärande

En vidareutveckling av den traditionella hörsalen för att stödja en sömlös växling mellan föreläsning och grupparbete. Genom att bygga om hörsalen och göra planstegen djupare så att de tillåter inredning för grupparbeten skapas förutsättningar för den studentaktiva lärarytelsen.

En sådan ombyggnad innebär grovt räknat att antalet platser i salen halveras men syftet är inte att optimera rummet utifrån ett maximalt antal studenter utan att stödja olika moment i en studentcentrerad undervisning.

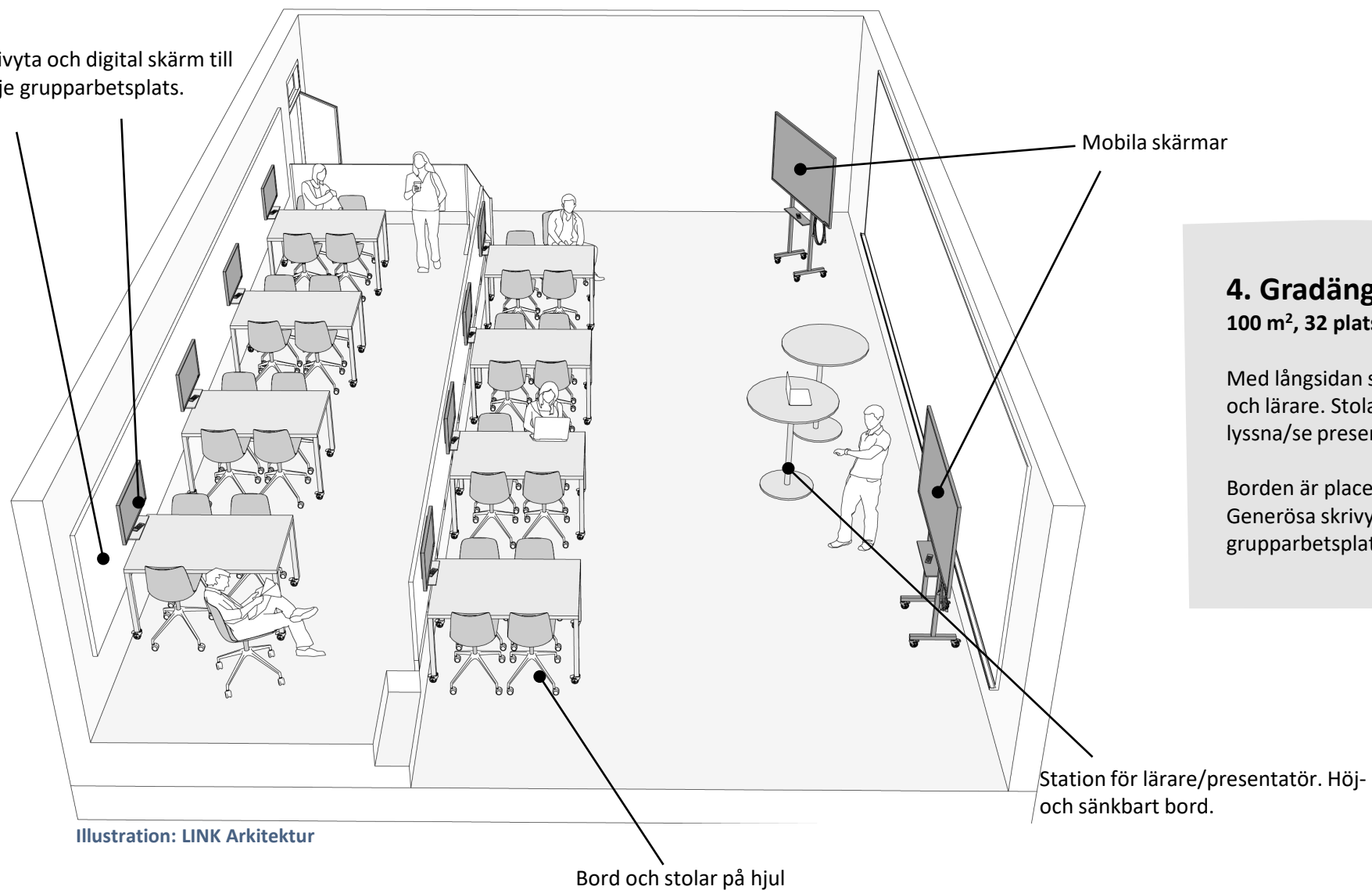
Gradängsalen för aktivt lärande kan utformas med rummets långsida eller kortsida som fond och med olika nivå av teknikstöd för grupparbets- och presentations-situationen. Grupparbetsplatsen kan utformas på många olika sätt. Skissen i konceptet visar en variant med långsidan som fond och en enkel princip för grupsittning. Talförstärkning och akustik är en viktig faktor för lärarens och studenternas möjlighet att arbeta med kvalitet.

Skrivyta och digital skärm till varje grupparbetsplats.

Mobila skärmar

4. Gradängsalen för aktivt lärande

100 m², 32 platser, fyra platser per grupp

Med långsidan som fond skapas närhet mellan studenter och lärare. Stolar på hjul underlättar växling mellan att lyssna/se presentation och grupparbeta.

Borden är placerad mot gradängstegens bakre kant. Generösa skrivytor och väggfast skärm vid varje grupparbetsplats.

Station för lärare/presentatör. Höj- och sänkbart bord.

Illustration: LINK Arkitektur

Bord och stolar på hjul

Grupparbetsplatsen

En möjliggörare för ökad variation och flexibilitet i både pedagogik och fysisk miljö. Grupparbetsplatser för 2-7 personer kan utformas i många olika varianter och på många olika platser, både inomhus och utomhus.

Slutna rum kan utrustas med digital skärm och eventuellt teknik för att koppla upp deltagare on-line. Grupparbetsplatser i öppna miljöer kan designas för avskildhet genom tex rumsskapande möbler i korridorer eller öppet genom möblering utan avskärmning. Variationen i öppet-avskilt-slutet är viktig för inkludering och tillgänglighet. Det ska finnas trygga miljöer för många olika behov.

Grupparbetsplatser kan stödja en studentaktiv pedagogik i traditionella lärandemiljöer om de utvecklas i nära anslutning till dessa och kan bokas tillsammans med tex en lärosal. På samma sätt kan de komplettera specialmiljöer så som lab och studios/ritsalar.

Grupparbetsplatser utomhus kan med fördel utvecklas i nära anslutning till lärandemiljöer inomhus, tex så att genomgångar och presentationer sker i en lugn och skyddad ljudmiljö inomhus medan grupparbetsmoment kan ske både inne och ute i nära anslutning.

Samband mellan miljöer

Grupparbetsplatsen kompletterar och binder samma alla andra miljöer.

Grupparbetsplatsen behöver finnas i många varianter på många platser, inne och ute, i anslutning till typmiljöerna men även lab, studios/ritsalar och traditionella lärandemiljöer.

Makerspace

En miljö för skapande, utforskande och visualisering av idéer och kunskap. Makerspace är utrustat med material, inredning och eventuellt maskiner för att tillverka saker. Miljön stödjer en studentaktiv pedagogik tex genom möjligheten att visualisera saker i olika material och använda flera sinnen.

Makerspace är en bra plats för workshoppar och kreativt arbete. Studios/ritsalar kan med fördel finnas i närheten – kanske kan verksamheten spilla över och berika genom fler möjligheter och intryck?

Foto: Emelie Asplund

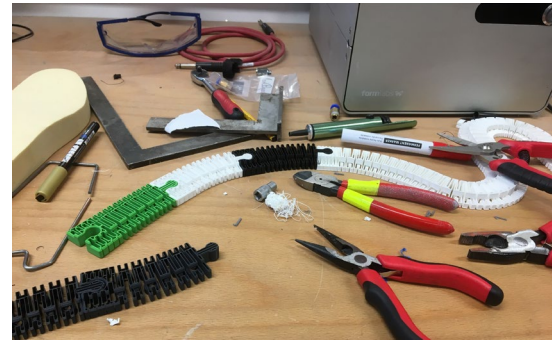

Foto: Anna Simonsson

3

Lärandemiljöer utomhus

Tre spår för lärandemiljöer utomhus

Visst kan man göra allt utomhus – men om vi adderar kvalitetsperspektivet och tänker på vad vi kan göra lika bra eller bättre i utemiljön så smalnar antalet aktiviteter av. Läger vi dessutom till lagret studentaktiv pedagogik börjar vi närma oss kärnan för hur utemiljön på bästa sätt kan utgöra ett stöd under lärandeprocessen.

Flera av typmiljöerna är möjliga att flytta ut, men kanske handlar det i första hand om möjligheten att skapa goda förutsättningar för att vistas utomhus, oavsett vilken läraaktivitet eller lärandemiljö det handlar om? I projektet har vi identifierat några viktiga saker för att göra utemiljön till en riktigt värdefull resurs för utbildning och lärande.

- **Vädskyddet** är en nödvändighet! Att skapa skydd mot vind, regn och kyla ökar användbarheten och skapar en större trygghet, det ska inte alltid behövas en plan B. Vädskyddet kan finnas på många platser och designas på olika sätt – allt ifrån en enkel segelduk till en ombonad igloo. Undervisningsmoment som redan i dag görs utomhus kan göras ännu bättre.
- **Mobila komponenter** skapar en flexibilitet och obegränsade möjligheter för val av plats. Med portabla bord, skrivskivor, stolar etc skapas lärandemiljön där den är bäst lämpad utifrån aktivitet och klimat. Den mobila lärandemiljön kan skapas där den behövs för tillfället, gärna i kombination med vädskyddet.
- **Kopplingen mellan ute-inne** kan ha flera perspektiv. Det ska vara enkelt att växla mellan aktiviteter inne-ute beroende på det aktuella undervisningsmomentet. Både vädskyddet och mobila komponenter kan vara möjliggörare för detta. Det kan också handla om att skapa en god kontakt med utemiljön, även om du vistas inomhus tex genom fönster, glaspartier och glasade dörrar.

”Glaspaviljong mitt i parken. Hade varit fantastiskt för undervisning och också kanske möten”.

”Vädskydd i nära anslutning till platser med utomhusverksamhet, våra lab och sortiments-trädgårdar”

”Innergården på Alnarpsgården. Där vill man vara. Perfekt plats att samnyttja ute och inne. Vädskydd kan lösa mycket.”

Förslag på platser för utveckling

- den mobila lärandemiljön
- väderskyddet
- gränlandet ute-inne

Stråk av väderskydd som leder in mot Alnarpsgården

Bra för besökare

Perenner/Annueller

Landskapslabbet

Lignossortimentet

Agricum/Terra Nova

Alnarpsgården = favorit

Lignossortimentet

Globen/glaspaviljongen

Bra för besökare

Trädgårdslabbet

Skugghallen

Articum/Crafoord

Jordlabb ute

Frukt och bär

Mitt i odlingslandskapet

Gränslandet inne-ute

Väderskyddet

Den mobila lärandemiljön

Foto: Ola Torkelsson

Foto: Anders Bryngel

4

Kompletterande miljöer

Miljöer för möten

Under processen har idéer för många olika miljöer tagits fram, bearbetats och utvärderats. Bland dessa finns ett antal som skulle kunna skapa önskade värden och bidra till förverkligandet av vision Alnarp men som i första hand har andra uppgifter än att än att stödja ett studentaktivt lärande. Det handlar framför allt om miljöer som möjliggör möten mellan studenter, medarbetare och som skulle kunna attrahera besökare och företag. Vi har valt att kort presentera även dessa miljöer som en möjlig inspiration för framtiden.

Ritsalar/studios och lab

En utgångspunkt för projektet har varit att utforska hur generella lärandemiljöer kan utformas för att bidra till ökad flexibilitet och variation som stödjer en studentaktiv pedagogik. Därmed ingår specialsalar som lab och ritsalar/studios inte i konceptet, även om de har stor betydelse för många utbildningar. Motiveringen är framför allt att läraktiviteterna i dessa miljöer redan bygger på en hög grad av studentaktivitet. De kan dock med fördel kombineras med typmiljöerna i konceptet för att erbjuda ytterligare variation för både lärare och studenter, tex Mellanrummet, Grupparbetsplatsen och Flexrummet. Labmiljöer utomhus kan förstärkas genom väderskydd och enkla mobila komponenter.

Torget

Torget är en stor öppen yta med många funktioner. Det kan vara en resurs för formella och informella samlingar i storgrupp, ett showroom för utställningar om utbildning och forskning, marknader, etc. Fyllt med innehåll blir torget i sig ett besöksmål och ett ställe där studenter gärna hänger.

Torget kan finnas ute eller inne och också fylla funktionen av att stärka kopplingen däremellan. Det finns troligtvis bara ett torg på campus och det är centralt placerat och lätt att nå.

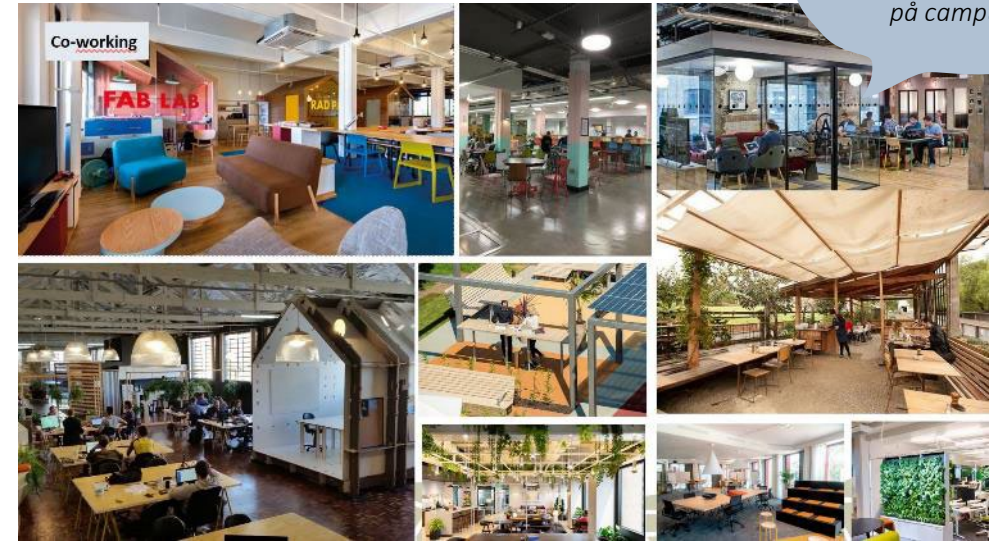
"Inne – finns torg i Alnarpsgården, men underutnyttjat"

"Möjlighet att bygga ett torg i anslutning till nya perrongen"

Co-working

Erbjuder en miljö för att arbeta och mötas över gränser. Arbetsplatser med god ergonomi, grupparbetsplatser, mötesrum och projektrum rymts i co-workingen som är öppen för studenter, lärare, forskare och kanske allmänhet och näringsliv. Den går inte att boka men är tillgänglig och öppen länge. Här finns plats för kreativa krockar och för formella och informella möten mellan lärare och studenter. Ytan signalerar tydligt att den är för alla.

Det kan finnas flera co-workingplatser på campus.

"Kan restaurangen vara en co-workingyta utanför lunchtid? Bra central placering på campus"

Vardagsrummet

En plats för att häng, plugg och spontana möten. I vardagsrummet möts studenter från olika program. Det är hit man går för att eftersnacka eller förbereda sig för nästa föreläsning. Här finns närhet till fika och inredningen är inbjudande och varm. Kanske finns här också plats för gemensamma aktiviteter, spel och skapande. Vardagsrummet erbjuder både stimulans och återhämtning.

Det kan finnas flera vardagsrum på campus.

Arenan

Arenan är en samlingsplats för att presentera, dela, visa upp och framföra. Här kan allt från scenframträdanden till studentpresentationer och disputationer genomföras. Miljön är utformad för att många ska kunna ta del av samma upplevelse aktivitet. Arenan är inbjudande och enkel att nå både för studenter och medarbetare vid SLU och besökare. Det är också en miljö som är designad både för presentation och interaktion.

Det finns troligtvis bara en arena.

”Arenan saknas i vår utemiljö men finns i Craaford och Aulan”

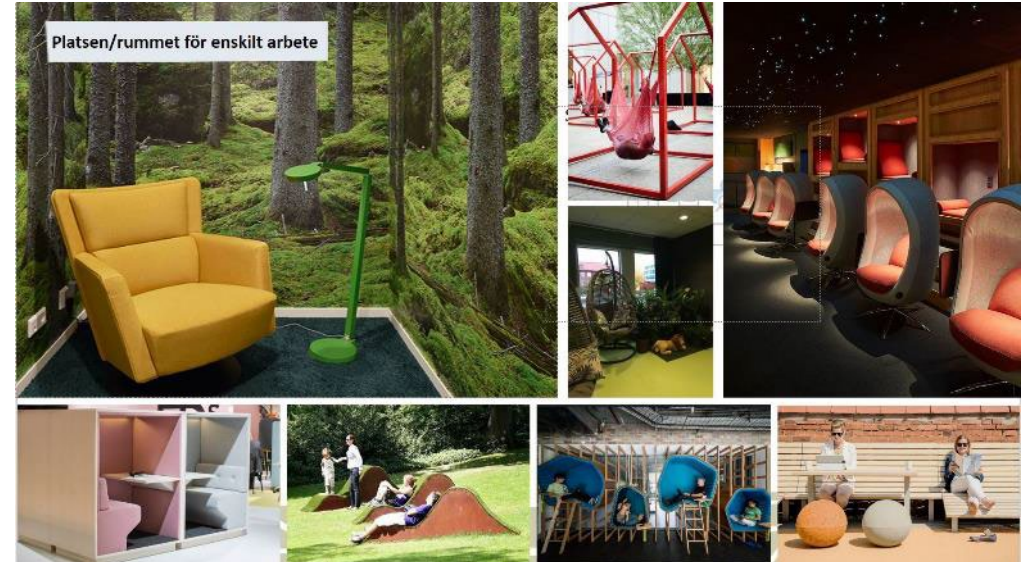

Platsen eller rummet för enskilt arbete

En skyddad miljö, avskilt i ett sammanhang eller helt slutet. Det här är en plats där man på egen hand kan fokusera, reflektera och förbereda sig. Den kan skapas på många ställen och i olika former. Det kan vara en helt tyst miljö för vila och återhämtning eller en plats där det finns möjlighet att tex koppla upp sig och delta i undervisning on-line. Platsen för enskilt arbete är ett bra komplement till andra lärandemiljöer och kan också bidra till att studenter stannar längre på campus.

Det kan finnas många platser och rum för enskilt arbete på campus.

5

Behovsdialogen

Processen har bedrivits i form av en Behovsdialog, ett metodstöd för utvecklingsprojekt i tidiga skeden. Behovsdialogen är en strukturerad och kreativ process som bygger på grundläggande designmetodik. Metoden baseras på tematiska workshoppar där en mångprofessionell grupp arbetar med en gemensam frågeställning eller uppdrag från nuläge till konkreta förslag på lösningar.

Det kostar lite att vara kreativ i tidiga skeden!

Den kreativa kompetensen finns hos många och det finns mycket att vinna på att utnyttja denna kraft tidigt i utvecklingsarbetet. Att användare av en tjänst, produkt eller miljö involveras tidigt ökar kraftigt möjligheten att "göra rätt saker – inte bara göra saker rätt."

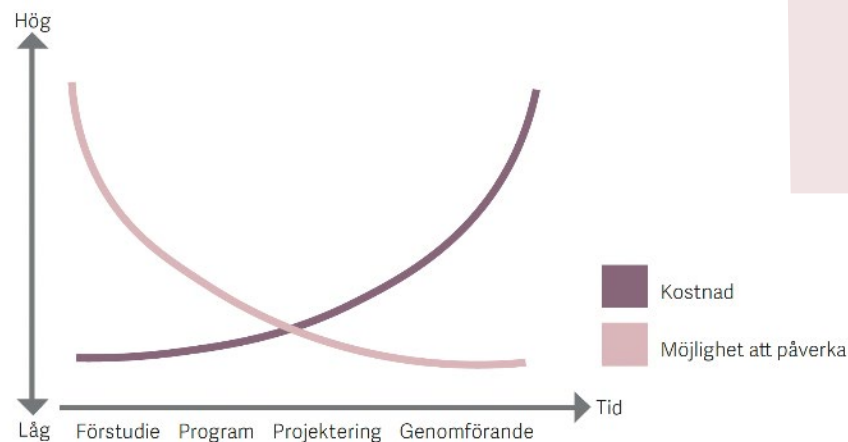
Dialogprocesser...

...är ett sätt att möta utmaningar och med en strukturerad designmetodik drivs arbetet framåt

...är ett verktyg för att definiera behov, mål och önskade kvaliteter

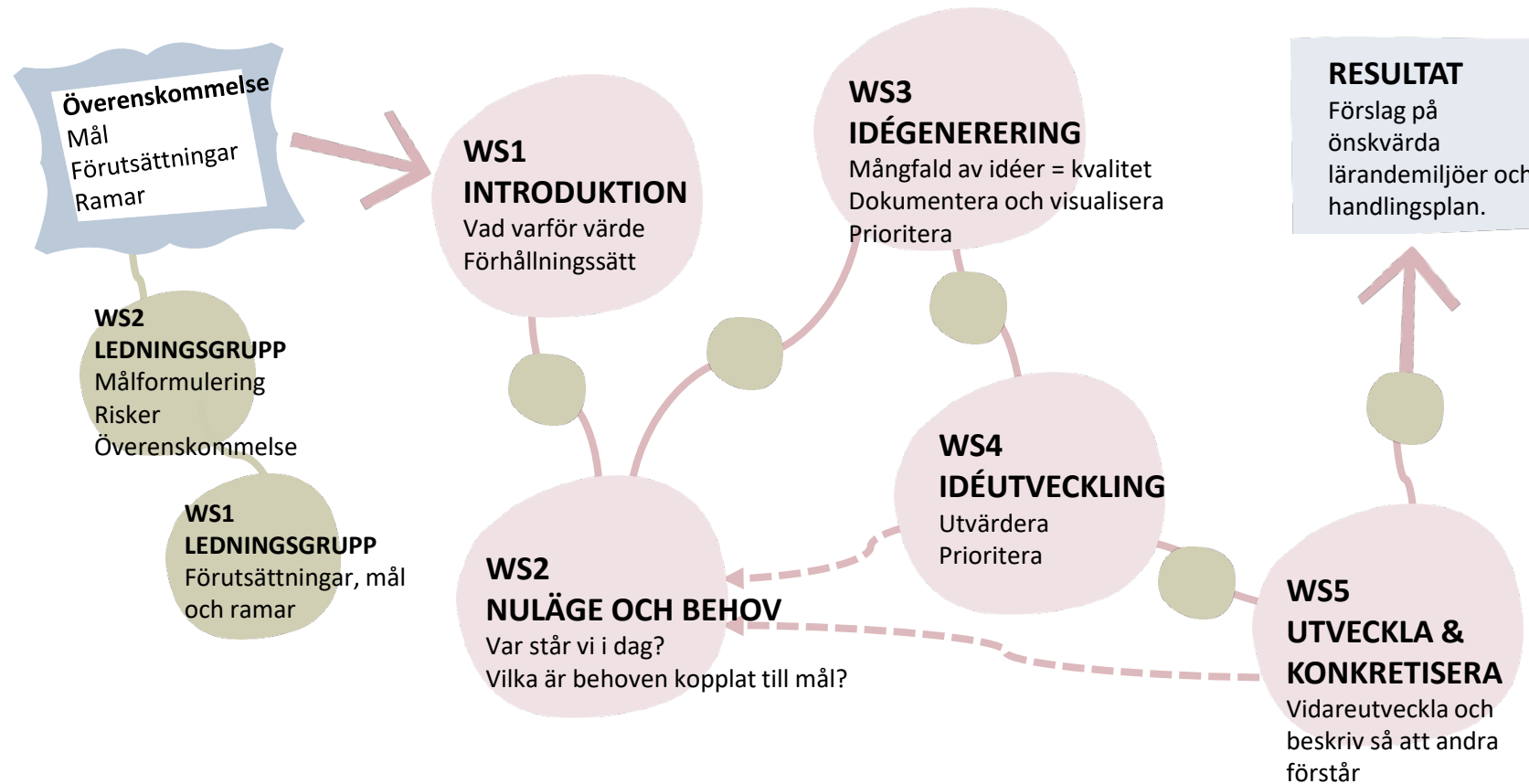
...kan ge svar på varför en förändring bör genomföras och vilket värde man vill skapa, utifrån verksamhetens behov

...fångar in bred kunskap tidigt i processen genom ett mångprofessionellt team

Om processen

Behovsdialogen genomfördes under perioden maj till september 2022. Workshopparna hölls på plats i Alnarp och ett 20-tal personer med olika roller vid SLU och Akademiska Hus har deltagit i processen och bidragit med pedagogiska, sociala, tekniska och rumsliga perspektiv på uppgiften.

Workshop 1 Introduktion

Första workshoppen hade som syfte att skapa en gemensam plattform för det fortsatta arbetet och att ge hela gruppen tillfälle att lära känna varandra. Inför ett projekt pratar vi ofta om hur vi ska arbeta, alltså vilken metodik vi ska ha, i det här fallet Behovsdialog. Mer sällan tar vi oss tid att prata om vilken attityd vi behöver anta och vilken föreställningsram vi enas runt. I Behovsdialogprocessen behöver vi inte bara följa metodiken utan också förstå förhållningsätt och beteenden som främjar samarbete.

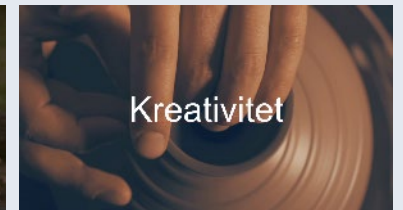
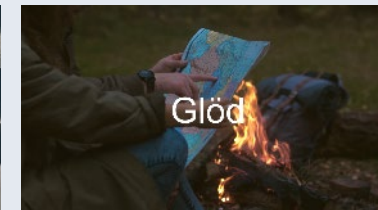
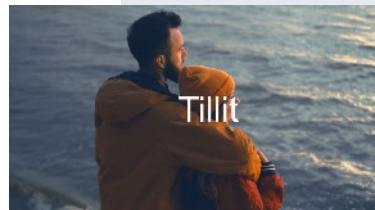
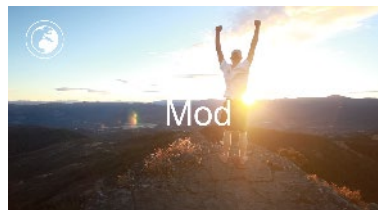
Metodik

Hur man går till väga systematiskt och lägger upp arbetet

Förhållningsätt

Attityd, inställning, synsätt, föreställningsram, perspektiv

En stor del av den första workshoppen ägnades därför åt teori och praktiska övningar i tekniker som tydliggör och förstärker förmågor som kan kallas människan "High Five," mod, tillit, fokus, glöd och kreativitet. När vi får dem att samverka skapar vi ett gynnsamt förhållningsätt som bidrar till utveckling, uppfinningsrikedom och samarbete. De är viktiga var och en för sig, men helheten gör att vi vässar våra team och grupprocesser.

Ur bildprotokoll workshop 1:

Reflektioner från dagen:

- Intressant att höra andras perspektiv
- Bra att veta vad jag kan bidra med
- Alla behövs
- Spännande att lära känna gruppen
- Det finns inte ett rätt sätt – jag har fått flera dimensioner
- Det finns goda förutsättningar – jag blir nyfiken
- Nyttigt att få diskutera med andra än de jag möter dagligen
- Det finns både glöd och kompetens i gruppen
- Jag är nyfiken på vad processen leder till
- Vikten av att jobba som en grupp
- Spännande med hjärnan och våra superkrafter

BEFINTLIGA KVALITETER

Sammanfattning fotouppgift

Den snabba fotoövningen resulterade i bilder på många olika typer av miljöer på Alnarp som gillas idag. Syftet med uppgiften var att få upp ögonen för kvaliteter i den befintliga miljön, så att dessa kan tas tillvara i den fortsatta processen.

Nästa steg blir att sortera bland foton/kvaliteter för att ringa in de som mappar mot vårt uppdrag – att utveckla miljöer för aktivt lärande, en studentcentrerad undervisning som stödjer studenternas utveckling av både kunskap och förmågor.

Workshop 2 nuläge och behov

Syftet med den andra workshoppen var att få upp ögonen för nuläget och sätta ord på styrkor och svagheter i den befintliga miljön. Övningarna var indelade i tre moment där det första var ett grupparbete som handlade om att diskutera hur olika omvärldsfaktorer kan komma att påverka framtidens lärandemiljöer i Alnarp.

Den andra uppgiften var ett fotouppdrag och handlade om att fånga en lärandemiljö inomhus och en miljö utomhus som stödjer studentaktivt lärande. Övningen var individuell så att alla hade möjlighet att fota sina favoriter.

Dagen avslutades med en uppgift där syftet var att identifiera befintliga saker och situationer på campus Alnarp som hindrar studentaktivt lärande idag. Det var också ett tillfälle att identifiera lågt hängande frukter, sådant som är ganska enkelt att göra något åt direkt.

Omvärldsfaktorer som underlag till första uppgiften:

Workshop 3 idégenerering

Tredje workshoppen fokuserade helt och hållet på idégenerering för att skapa en stor idébas för miljöer som stödjer studentaktivt lärande. Kvantitet är i det här skedet kvalitet, ju fler idéer som produceras desto större är chansen att de riktigt goda kan vaskas fram.

Som inspiration fick deltagarna lyssna till en föreläsning om kopplingen mellan hälsa, lärandeprocessen och den fysiska miljön och hur vi kan jobba för att skapa hjärnberikade lärandemiljöer.

Under övningen användes ett rikt bildmaterial som verktyg. Med avstamp i lärandeprocessens olika faser var uppgiften att hitta bilder som kunde beskriva vad studenter och lärare ska kunna göra.

Bilderna tillsammans med förklarande text gav en palett att jobba vidare med i grupp. Syftet var att hitta likheter och mönster bland bilderna och att sätta ord på dessa.

Särskilt viktigt:

- Flexibla lokaler för att möjliggöra övergångar mellan olika aktiviteter
- Kontakten med utemiljön – känslan av att vara inne och skyddad och samtidigt ha en tydlig kontakt med utemiljön
- Digitala verktyg, framför allt under förberedelsen

Flipped out from the Classroom:

- Gör det möjligt att mötas utanför den formella situationen
- Erbjud platser och miljöer där lärarna kan välja att vara tillgängliga för studenterna.

Nyckelord:

Öppenhet
Rörelse/cirkulation
Flexibilitet
Variation
Tillgänglighet
Bevara det bra
Grönska
Grupparbete
Skrivytor

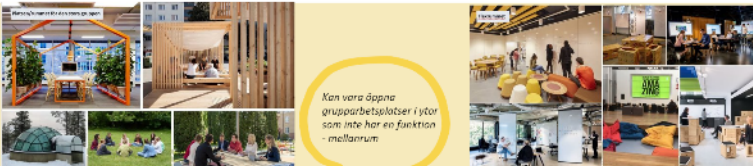
MILJÖER FÖR AKTIVT LÄRANDE

	STARTA	GENOMFÖRA	AVSLUTA
Vad ska läraren kunna göra?	Presentera Dela information Inspirera Instruera Skapa grupper	Observera Lyssna Vägleda Cirkulera Diskutera	Instruera Lyssna Återkoppla Utmana Reflektera Summera
Vad ska studenten kunna göra?	Lyssna Fråga Se och höra alla Se och höra varandra	Utforska Samarbeta Diskutera Fråga Visualisera Spelifiera	Presentera Demonstrera Lyssna Opponera Återkoppla Reflektera Gestalta Dramatisera

TYPMILJÖER INNE OCH UTE

3

GRUPP 3

Kan vara öppna grupparbetsplatser i ytor som inte har en funktion mellanrum

Platsen/rummet för den stora gruppen
ARBETA, PLUGGA, MÖTAS, FÖRBEDA, BEARBETA OCH VIDAREUTVECKLA TILLSAMMANS

Platsen/rummet har en avslappnad och skön känsla. Här kan vi jobba tillsammans organiserat eller parallellt. Det funkar bra för att...
Det stöder slugged classroom
Föreläsningar för mindre grupper, ex masterstudenter
Samtal, möten, seminarier
Grupparbetsituation(er) föreläsningssal) ute och inne
Studentpresentationer

...och här finns...
Utorskärm så att alla kan följa arbetet
Bokningssystem
Eluttag
Facilitator för miljön
Möjlighet att dela rummet
En mångfald – från det enkla rummet/platsen till det mer avancerade

Jag och mina kursare använder platsen...
Som studiemiljö och grupparbeten

Om inne – flexibel
Om ute – mer fast

Flexrummet
LÄRA, UNDERVISA, WORKSHOPPA, SKAPA, SAMARBETA, REDOVISA

Flexrummet är perfekt för att växla mellan tex helgrupp och smågrupper, redovisning och föreläsning. Det som gör flexrummet så bra för detta är att det är...
Möjlighet till indelning
När flexrummet används för workshop eller kreativa möte är det bra att man kan...
Möblera om – låta möbler

...och att det finns...
En facilitator/ansvarig
Teknisk support
God akustik
Skärmar på flera väggar
Whiteboards
Möjlighet att skapa rum i rummet

1

GRUPP 1

Vad är särskilt viktigt?
Väderskydd – mot vind, regn, sol, kyla
Slippa tänka på hela tiden
Vad inte flytta ut?
Miljöer som kräver stor flexibilitet
Teknik – klarar inte klimatet

Torget - vardagsrummet - galleriet – hänger ihop. Här kan man mötas, hänga, glattställa, koppla av – lika bra ute som inne.
När dessa platser flyttar ut synliggörs SUU för allmänheten - bättre ute än inne.

Mellanrumsmiljöer – för att boosta energi, syreberike för återhämtning
Promenadmöten – bättre ute!

Arenan – platsen för stora gruppen – leva som vi lär och undervisa som vi lär. Att undervisa om odling utomhus är logiskt, varför vara inne då?

Workshop 4 idéutveckling

Workshoppen ägnades åt utveckling av typmiljöer för studentaktivt lärande, inne och ute. Resultatet från föregående workshop hade bearbetats i form av skisser på tretton olika lärandemiljöer som på olika sätt kan stödja moment med koppling aktivt lärande.

Den första uppgiften handlade om typmiljöer inomhus och med hjälp av "lucktexter" utvecklade grupperna beskrivningar av vad som kan hända i de olika miljöerna utifrån både studenternas och lärarnas perspektiv.

Den andra uppgiften fokuserade på utemiljöer, grupperna utgick från typmiljöerna och fick i uppgift att identifiera vilka av dessa som med fördel kan placeras utomhus. Allt går att göra ute men vad kan man göra lika bra eller ännu bättre?

Typmiljöer som utvärderades och utvecklades under workshop 4:

1. GRADÄNGSALEN FÖR AKTIVT LÄRANDE
2. LÄROSALEN FÖR AKTIVT LÄRANDE
3. FLEXRUMMET
4. PLATSEN/RUMMET FÖR ENSKILT ARBETE
5. PLATSEN/RUMMET FÖR DEN LILLA GRUPPEN
6. PLATSEN/RUMMET FÖR DEN STORA GRUPPEN
7. VARDAGSRUMMET
8. MELLANRUMMET
9. COWORKING
10. STUDIO
11. GALLERIET/SHOWROOM
12. ARENAN
13. TORGET

Gruppen identifierade tre utvecklingsspår för utemiljön

Väderskyddet är en nödvändighet! Att skapa skydd mot vind, regn och kyla ökar användbarheten och skapar en större trygghet, det behövs inte alltid en plan B. Väderskyddet kan finnas på många platser och designas på olika sätt – allt ifrån en enkel segelduk till en ombonad igloo.

Mobila komponenter skapar en flexibilitet och obegränsade möjligheter för val av plats. Med portabla bord, skrivskivor, stolar etc skapas lärandemiljön där den är bäst lämpad utifrån aktivitet och klimat.

Kopplingen mellan ute-inne kan ha flera perspektiv. Det ska vara enkelt att växla mellan aktiviteter inne-ute beroende på det aktuella undervisningsmomentet, men det kan också handla om att skapa en god kontakt med utemiljön, även om du vistas inomhus tex genom fönster, glaspartier och glasade dörrar.

Workshop 5 konkretisering

Syftet med den sista workshopen var att utvärdera bearbetade skisser på typmiljöer, detaljera beskrivningen av hur miljöerna kan stödja aktivt lärande och prioritera. Tretton typmiljöer hade till den här workshoppen reducerats till sju som alla bedömdes, enskilt och tillsammans, kunna bidra till en ökad variation av lärandemiljöer som stödjer studentaktivt lärande vid SLU Alnarp.

Även utemiljöspåret konkretiserades genom att grupperna fick markera var på campus det finns goda förutsättningar för den mobila lärandemiljön, väderskyddet och gränslandet ute-inne.

TYPMILJÖER:

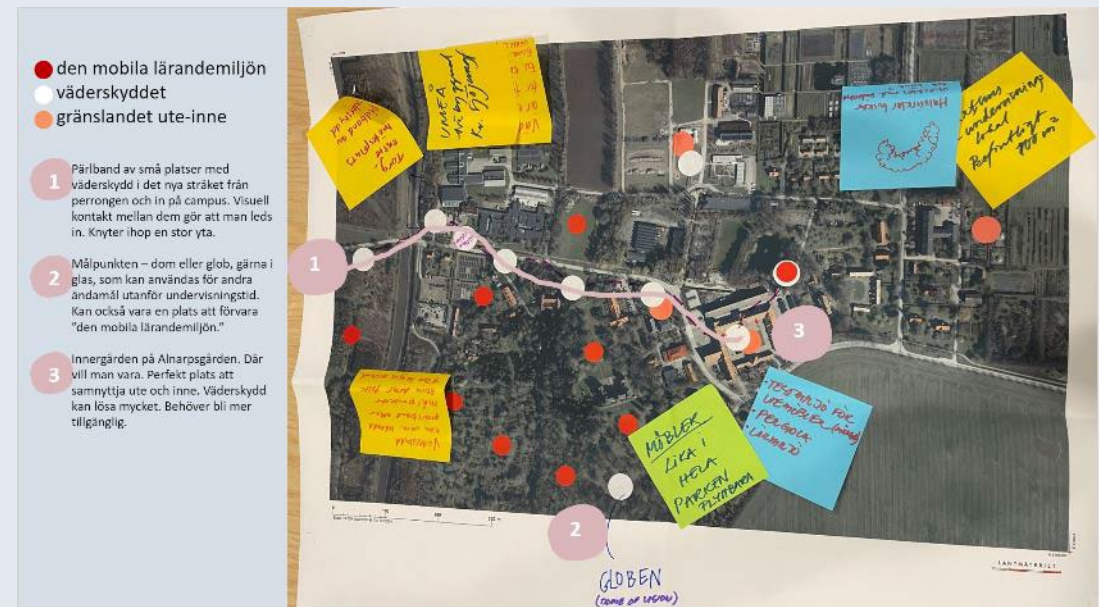
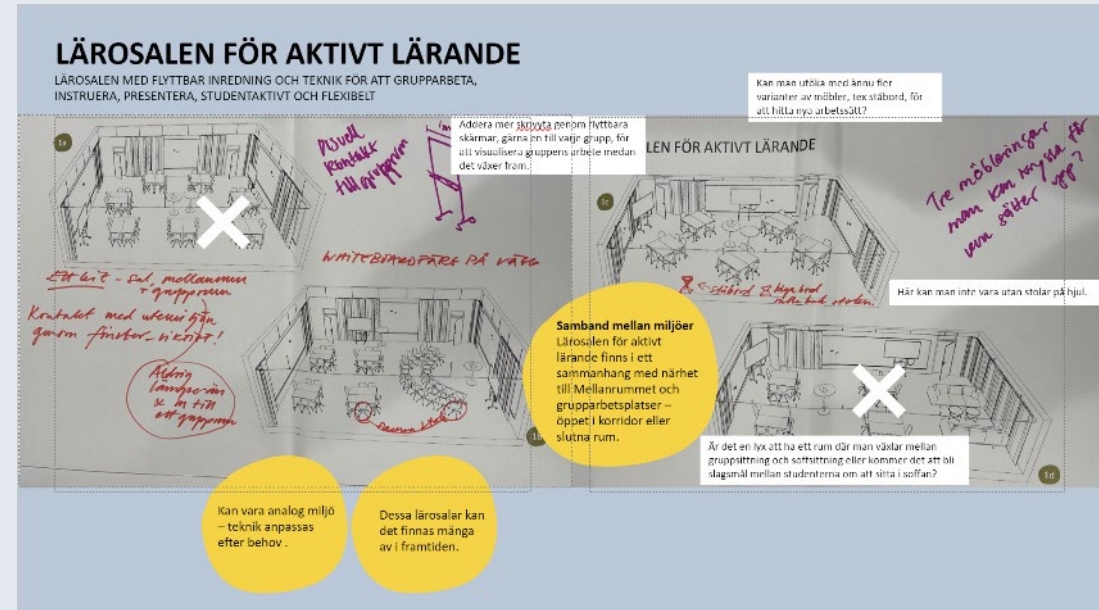
1. Lärosal för aktivt lärande
2. ALC – Active Learning Classroom
3. Flexrummet
4. Mellanrummet
5. Gradängsalen för aktivt lärande
6. Grupparbetsplatsen
7. Makerspace

”Mellanrum och grupparbetsplatser är kittet som får helheten att fungera”

”De formella lärandemiljöerna är viktigast att fokusera på”

”Utvecklingen av en kombination av lärandemiljöer är det som kan göra störst skillnad”

Ur bildprotokoll workshop 5:

6

Kom ihåg

Goda förutsättningar för flexibilitet

- Bord på hjul (i ett byggbart format) som går att placera både på rad och i grupp, ev. med fällbar skiva
- Stolar på hjul, gärna stapelbara
- Skrivytor på minst tre väggar - storlek och montage så att de fungerar för alla (även om man sitter ner)
- Rumsavdelare - mobila skärmar med skrivyta på ena sidan och ljudabsorbent på den andra sidan
- Ståbord för lärare/presentatör, höj- och sänkbart
- God akustik b.la. genom textila golv och draperier på takskenor
- Mörkläggnings eller fördunkling av fönster
- Stora mobila digitala skärmar, höj- och sänkbara – stödjer det riktningsslösa rummet
- Hörslinga och talförstärkning
- Högtalare
- Ev. enkel hybridlösning – kamera på flyttbart stativ och takmikrofon
- Belysning som går att styra – reglera och sektionera

Lågt hängande frukter

- Inredning i lärosalar – bord och stolar på hjul
- Förbättra akustik
- Grupprum och grupparbetsplatser på fler ställen
- Använd eller skapa Mellanrum
- Kaffe- och snacksautomater på många ställen
- Grönska inomhus
- Enkla väderskydd
- Öppna upp för dagsljus och kontakt med utemiljön på fler ställen

Infrastruktur för el och nätverk

Nästan all AV-utrustning idag kräver anslutning till nätverk. Det är därför väldigt viktigt att installera gott om el och nät, gärna ovan innertak i en lokal. Och för att teknisk utrustning ska kunna flyttas enkelt behöver det finnas på flera platser. Detta bör planeras så tidigt som möjligt i byggprocessen för att spara tid och kostnad. Det är långa leveranstider på nätverksutrustning och ändringar när lokaler är färdiga kostar onödiga pengar.

Ledningsgrupp

Margit Nothnagl, Fakultetsdirektör LTV, SLU

Roger Pettersson, Avdelningschef lärande och digitalisering, SLU

Karl Lövrje, Prodekan LTV, SLU

Frida Melin, Fastighetschef Akademiska Hus (tom augusti 2022)

Giulia Attochi, Projektkoordinator SSV SLU (tom juli 2022)

Christian Jönsson, Fastighetsområdeschef Akademiska Hus

Magnus Löf, Prefekt SSV, SLU (fom juli 2022)

Processledarteam

Kajsa Winnes, Verksamhetsutvecklare Lärandemiljöer, Akademiska Hus

Camilla Westerborn, lokalstrateg SLU

Charlotta Andersson, Arkitekt Lärandemiljöer, Akademiska Hus,

Alexandra D'Urso, Pedagogisk utvecklare, SLU

Petra Stenberg, fastighetsområdeskoordinator, Akademiska Hus

Hanna Ivansson, Arkitekt, LINK Arkitektur

Karin Hammarskiöld, Arkitekt, LINK Arkitektur

Arbetsgrupp

Katarina Böhme Evengård, bibliotekarie SLU

Anita Boffano, Bibliotekarie SLU

Åsa Bensch, Universitetsadjunkt/pedagogisk utvecklare SLU

Benny Holm, AV-tekniker SLU

Henrik Wangsten, Student SLU

Stina Ekström, Student SLU

Martin Skyggesson, student SLU

Sara Kyrö Wissler, projektkoordinator SLU

Henrik Mortensen, Strategisk fastighetsutvecklare AH

Aakasch Chawade, Universitetslektor, SLU

Lars Mogren, Forskare, SLU

Marie Bengtsson, Professor, SLU

Annica Thomsson, Utbildningsledare, SLU

Jörg Brunet, Professor, SLU

Mats Gyllin, Forskare och prefekt, SLU

Anders Westin, Universitetsadjunkt, SLU

Stefan Sundblad, Universitetsadjunkt, SLU

Lena Swärd, Samordnare studentstöd, SLU

Ulf Persson, Projektledare fastighetsavdelningen, SLU